

Muzeum Okręgowe w Lesznie

ul. Gabriela Narutowicza 31
64-100 Leszno
tel. 65 529 61 43

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Przed przewodnik
wystawy czasowej pod tytułem

**„Ulicami dawnego Leszna.
Podróż sentymentalna.”**

ulica Gabriela Narutowicza 31
dawna synagoga

od 19 lutego do 19 września 2021 roku

O wystawie

Wystawę czasową pod tytułem „Ulicami dawnego Leszna. Podróż sentymentalna” zobaczyć można w Muzeum Okręgowym w Lesznie, w budynku dawnej synagogi przy ulicy Gabriela Narutowicza 31, na pierwszym piętrze, od 19 lutego do 19 września 2021 roku.

Na wystawie prezentowanych jest około 350 obiektów ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Lesznie, w tym około 99 prac malarskich, rysunków i grafik.

Wszystkie prace pokazują Leszno w różnych epokach począwszy od XVIII wieku po 1977 rok.

Najpełniej reprezentowane jest dwudziestolecie międzywojenne (1920-1939) i okres tuż po 1945 roku. Autorami prac plastycznych są głównie lokalni artyści i fotografowie, w tym zwłaszcza Wilhelm Ballarin, Romuald Bogaczyk, Bolesław Thiem i Józef Skoracki.

Najwięcej widoków dawnego Leszna można zobaczyć na pocztówkach z okresu od końca XIX aż po lata pięćdziesiąte XX wieku, wydanych głównie w leszczyńskich drukarniach.

Opis ekspozycji

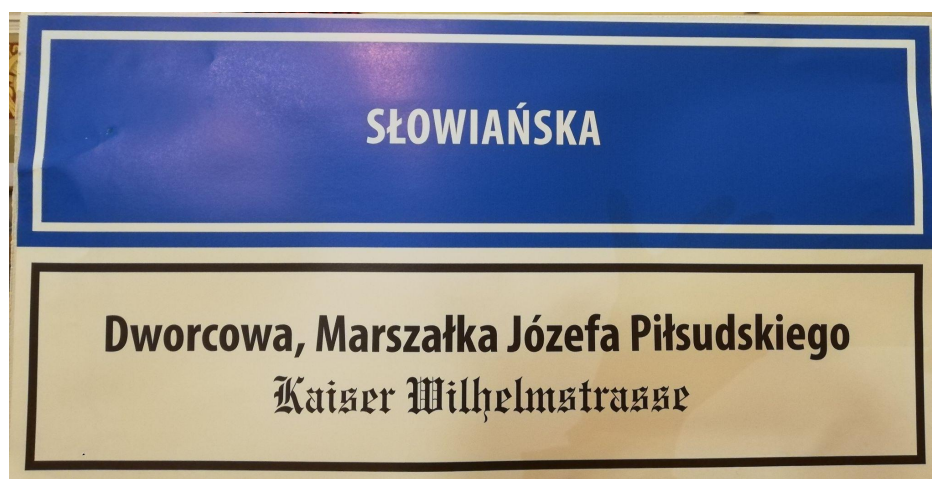

Widok na wystawę

Sala wystaw czasowych to duża przestrzeń o kształcie prostokątnym w dawnej sali modlitewnej synagogi.

Podzielona ona została na fragmenty za pomocą ścianek działowych. W ich górnej części znajdziesz napisy nawiązujące do tabliczek z nazwami ulic.

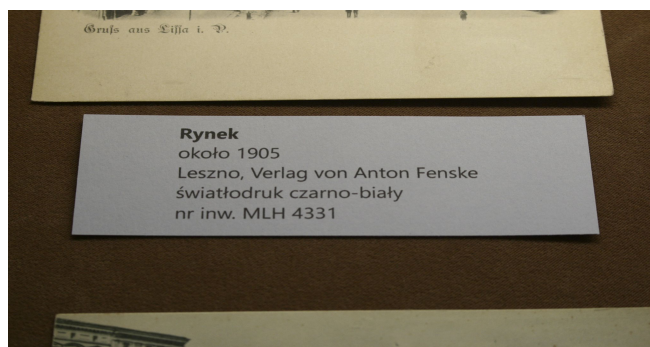
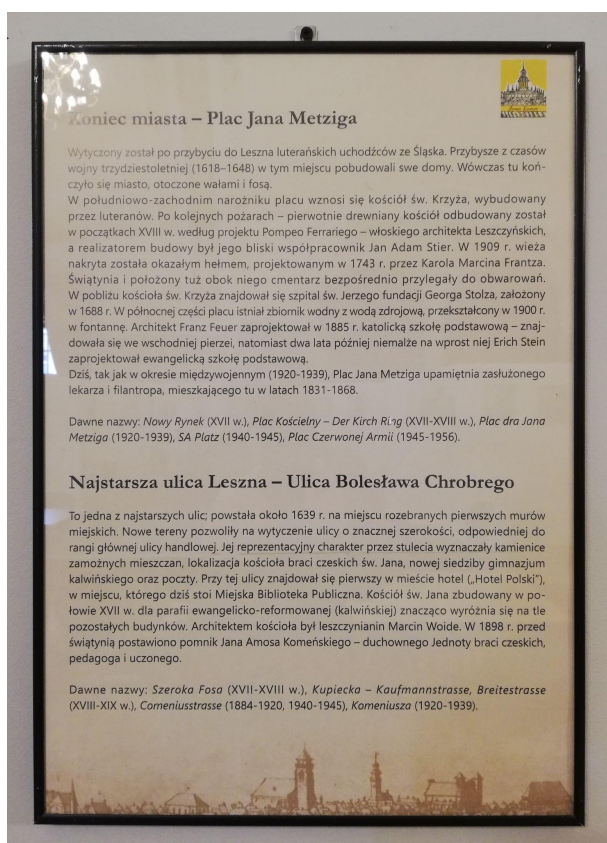
Wskazują one części ekspozycji, w których znajdują się obiekty związane z daną częścią miasta.

Tablice z nazwami ulic

Opis ekspozycji

Na pięciu planszach formatu A3 znajdziesz opisy i wiadomości o dawnych ulicach Leszna.

Podpisy obiektów – czarne litery na szarym tle znajdują się na ścianie, w gablotach oraz na stojakach przy gablotach.

Częścią wystawy jest także prezentacja multimedialna.

Opis ekspozycji

Po prawej stronie od wejścia znajduje się scena, a przed nią krzesła wykorzystywane podczas wydarzeń muzealnych.

Można tu odpocząć w trakcie zwiedzania.

Miejsce na odpoczynek

Na końcu wystawy, po prawej stronie sali, zorganizowaliśmy kącik edukacyjny dla najmłodszych.

Etapy wystawy

Po lewej stronie sali znajduje się początek wystawy.

Powiększona fotografia na początku ekspozycji wraz z planami miasta

Zwiedzanie wystawy rozpoczynamy od trzech planów Leszna.

Można na nich zobaczyć przestrzenny rozwój miasta w latach 1905–1945. Obok nich widnieje powiększona panorama Leszna.

Etapy wystawy

W wydzielonej ściankami przestrzeni zobaczysz widoki i przedmioty związane z ulicą Bolesława Chrobrego, placem Jana Metziga i ulicą Bracką.

Ulica Bolesława Chrobrego (dawna ulica Kupiecka) wytyczona została w XVII wieku, przy niej znajdowało się wiele reprezentacyjnych kamienic, kościół braci czeskich (św. Jana) oraz jeden z pierwszych hoteli – Hotel de Pologne.

W pierwszej gablocie zobaczysz dawne widoki wnętrza kościoła św. Jana i srebrną misę chrzcielną z 1909 roku.

Ekspozycja dotycząca ulicy Bolesława Chrobrego

Etapy wystawy

W dalszej kolejności przechodzimy do gablot związanych z widokami placu Jana Metziga, czyli dawnego Rynku Kościelnego. Tu znajduje się od wieków kościół św. Krzyża, zaprojektowany przez Jana Adama Stiera, a także barokowa pastorówka z XVIII wieku.

Ciekawym obiektem jest budynek dawnej szkoły ewangelickiej z 1887 roku.

Ekspozycja dotycząca placu Jana Metziga

W gablocie znajduje się drewniana laska doktora Jana Metziga. Jej główka wykonana jest z kości. Zdobí ją motyw muszli św. Jakuba. Obok niej zobaczysz przedmioty znalezione na ulicy Bolesława Chrobrego podczas prac archeologicznych w 1957 roku.

Zwróć uwagę także na zawieszki cechową cechu zduńów i garncarzy z 1703 roku oraz pracę mistrzowską z 2 połowy XIX wieku, czyli miniaturowy piec kaflowy.

Na ulicy Brackiej (dawniej nazywanej Jelenią) żył i pracował leszczyński złotnik Johann Jacob Condisius.

W gablocie zobaczysz jego wyroby (półmisek, kubek, tacę i świecznik).

Etapy wystawy

W gablocie obok znajdują się pocztówki z widokami ulicy Bolesława Chrobrego, Królowej Jadwigi, gdzie mieściło się kasyno oficerskie, a także koszary wojskowe położone przy ulicy Jarosława Dąbrowskiego.

Po drugiej stronie boksu znajdują się obiekty związane z Nowym Rynkiem z charakterystyczną niską zabudową, a także Browarem Schneidera.

Wizerunki dotyczące Nowego Rynku

Etapy wystawy

Po lewej stronie sali znajdują się obiekty związane z ulicą Kościelną i ulicą Leszczyńskich.

Wizerunki ulicy Leszczyńskich

Przy ulicy Kościelnej znajduje się katolicki kościół z przełomu XVII i XVIII wieku projektu Jana Catenazziego. .

Ulica Leszczyńskich - prowadziła tędy droga do Rydzyny, Zaborowa i Góry Śląskiej. Znaczna część zabudowy ulicy pochodzi z pierwszej połowy XIX wieku. Budynki z tego okresu zwrócone są kalenicą (dłuższym bokiem) do ulicy.

W pobliżu skrzyżowania ulic Leszczyńskich ze Szkolną wznosiła się Brama Rydzyńska.

Etapy wystawy

W samym centrum ekspozycji znajdziesz opowieść o Rynku i ratuszu...

Obrazy ukazujące leszczyński ratusz

W gablocie zobaczyć można wizerunki zabudowy Rynku, z przełomu XIX i XX wieku oraz z lat 1920-1939.

Tu znajdują się także przedmioty, które mają związek z dawnymi mieszkańcami Rynku: drewnianą laskę Marcina Raszewskiego (mieszkańca narożnej kamienicy Rynek – Wróblewskiego – Leszczyńskich), srebrny zegarek autorstwa Mariana Stajewskiego oraz skarbonkę Banku Ludowego, działającego w latach 1912–1931.

Etapy wystawy

Gablota z pocztówkami - widokami leszczyńskiego rynku

W oddzielnych gablotach umieszczono obiekty związane bezpośrednio z Rynkiem i ratuszem (np. lampa burmistrza, fragment drewnianej rury wodociągowej z XVII wieku, figurę Asklepiosa, czyli greckiego boga sztuki lekarskiej z dawnej apteki). Zaprezentowano też wizerunki Rynku i ratusza na pocztówkach od końca XIX wieku do lat pięćdziesiątych XX wieku.

Etapy wystawy

Gablota z widokami
ulicy Słowiańskiej

Gablota z widokami
Alei Zygmunta Krasińskiego

Po prawej stronie sali znajdują się kolejne gabloty z widokami najważniejszych ulic miasta: Słowiańskiej z reprezentacyjnym gmachem poczty (z 1885 roku), licznych hoteli: np. Hotel Kaiserhof (Cesarski dwór) czy Hotel Drei Kronem (Trzy korony), czy willi architekta Franza Feuera.

Dalej ulica Dworcowa prowadząca na dworzec kolejowy powstała po 1856 roku w stylu neogotyku angielskiego projektu Wilhelma Grapowa.

Ulica Słowiańska krzyżuje się z ulicą Przemysłową, przy niej znajdują się: gazownia i elektrownia miejska, po drodze ulica Skarbowa ze szwalnią Goldschmidta.

W dalszej części warto zwrócić uwagę na kompleks secesyjnych kamienic położonych na rogu alei Zygmunta Krasińskiego i ulicy księcia Józefa Poniatowskiego.

Aleja lipowa powstała na miejscu wałów obronnych Leszna.

Uwagę zwraca dawny Dom Wspólnoty Ewangelickiej z 1911 roku, bryła Hotelu Otto z salą bankietową oraz gmach Reichsbanku.

Etapy wystawy

Prezentacja multimedialna

W narożnej wnęce wyświetlana jest krótka prezentacja (2 minuty 55 sekund) w formie filmu składającego się z 35 slajdów z wizerunkami pocztówek ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Lesznie.

Prezentację można obejrzeć siedząc w rzędzie krzeseł.

Od strony Rynku w kierunku północnym prowadzi ulica Gabriela Narutowicza. Tu wybudowano synagogę, przebudowaną w latach 1904–1905 przez firmę architektoniczną Richarda i Paula Ehrlichów z Wrocławia w stylu bizantyjsko–mauretańskim.

Za synagogą rozciąga się dzielnica żydowska z niskimi domkami krytymi spadzistymi dachami (ulice: Więzienna, Boczna, Grodzka, Wałowa, Tylna).

Na skraju ulicy Grodzkiej znajdował się szpital Czerwonego Krzyża powstały w 1902 roku.

Etapy wystawy

Wizerunki ulicy Gabriela Narutowicza. a pierwszym planie tablica strzelnicza

Z ulicą Gabriela Narutowicza sąsiaduje plac Tadeusza Kościuszki. Przy nim usytuowany jest pałac Sułkowskich z XVIII wieku projektu Karola Marcina Frantza oraz budynek gimnazjum im. J.A. Komeńskiego z 1882 roku.

Plac otacza założenie parkowe z pomnikiem Germanii, który po 1920 roku został rozebrany, a na jego miejscu ustawiono pomnik Powstańców Wielkopolskich.

Przy tej samej ulicy znajdowała się siedziba Bractwa Kurkowego.

Etapy wystawy

Kolejna przestrzeń przeznaczona jest dla dzielnicy żydowskiej. Obrazy i pocztówki przypominają, jak ona wyglądała przed zmianami urbanistycznymi w XX i XXI wieku.

Dzielnica żydowska

Zobaczysz tu lampkę szabatową pochodzącą z dawnej Szkoły żydowskiej w Lesznie, położonej przy obecnej alei Zygmunta Krasińskiego. Lampkę zapalano na kilkanaście minut przed zachodem słońca, rozpoczynając jednocześnie szabat (trwający od piątku wieczorem do soboty wieczorem). Mógł ją zapalić każdy dorosły mężczyzna (według żydowskiego prawa religijnego mężczyzną zostaje młodzieniec po ukończeniu 13 roku życia), w domach świeczniki szabatowe zapalały przeważnie kobiety (panie domu). Ogień palił się dzięki knotowi namoczonemu w oliwie.

Koniec ekspozycji

Ekspozycję kończą widoki ogólne Leszna oraz pocztówki wielotematyczne, które stanowią przegląd najbardziej reprezentacyjnych obiektów oraz najbardziej charakterystycznych budowli związanych z Leszнем.

Należy zwrócić uwagę na akwarelowe widoki czterech bram obronnych (bramy: Rydzyńska, Kościańska Święciechowska, Osiecka) oraz furty targowej autorstwa leszczyńskiego malarza Leona Rozpendowskiego. Odwzorował je z nieistniejących rycin będących w zbiorach dawnej biblioteki kościoła św. Krzyża w Lesznie.

Oprócz nich, w oddzielnych gablotach, zgromadzono obiekty rzemiosła artystycznego związane z Leszнем (puszki firm: Kanold, Thomas, a także karafkę z Hotelu Drei Kronem (Trzy Korony), czy pudełko na kapelusz firmy Arthura Köpperta), dodatkowo przy niektórych obiektach umieszczono obok eksponatów pocztówki z widokami obiektów, z którymi były związane.

Koniec ekspozycji. Gablota z wyrobami rzemiosła

Koniec ekspozycji

Kącik edukacyjny

W kąciku edukacyjnym znajduje się drewniany stolik z dwoma krzeselkami dla dzieci. Na stoliku umieszczone są przewodniki edukacyjne: „Leszno Stasia Leszczyńskiego”, „Bystre oczko. Uważny i uciezny przewodnik #7na70”, „EtnoTrop” oraz kolorowanki z wielkopolskimi strojami ludowymi. Znajdują się tu także puzzle i gra memory z wizerunkami zabytków Leszna.

Siedziska w postaci Bajkostworów oraz zestawy modeli ze sklejki służą do zabawy i przyjemnego odpoczynku.

Na regale zgromadzone są materiały do lekcji oraz warsztatów muzealnych.

Informacje dodatkowe

Toaleta znajduje się obok windy na poziomie ekspozycji oraz na parterze.

Na parterze jest dostosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową.